

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebvs Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

Tractatvs II. De ariditate spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

1.2.9.39. contristandum, quia S. Thomas alicubi docet tristitiam immoderatam esse malam,
4.2. quia transcendit regulam rationis. Omnes
inquit, *passiones animi regulari debent secundum regulam rationis, quam transcendit immoderata tristitia.* Tunc autem mea opinione
videtur tristitia transcendere rationem,
quando velè medio tollit, vel certe turbat
consuetas hominis actiones, ut facit in
presenti materia.

TRACTATVS II.

DE ARIDITATE SPIRITUALI.

De causis internis Ariditatis spiritualis.

C A P. I.

NON OMEN ariditatis, sicut & sic citatis ac sterilitatis, metaphoricè tribuitur Orationi, translatione sumpta ab agris, qui aridi & steriles dicuntur, quando post culturam & semen iactum, nullum tamen fructum

fructum reddunt. Causas igitur sterilitatis spiritualis inuenerimus, si cognouerimus causas sterilitatis corporalis in agris. Hos autem dicimus steriles, vel quia nimium siccisunt, vt si arenosi, vel saxosi sint, vel nimium humidi, vt si sint paludosii. Itaque sicut arenæ siccitas facit, vt semen in eam iactum non possit emolliri & putrefieri, *si multum fructum afferat*, sic animæ ariditas facit, vt semen diuini verbi in eam coniectum ipsum solum maneat. Idem evenit terræ petrosæ, licet enim in ea semen quidem exoriatur, tamen ob humoris defectum non augescit, vnde Christus apud B. Lucam dixit. *Aliud cecidit supra Luc. 8. petram, Enatum aruit, quia non habebat humorem.*

Affimilare possumus solo sicco & aridos homines, qui naturaliter tam hebeti & obtuso sunt ingenio, vt ex nullo arguimento, quamvis perspicuo & copioso, possint haurire meditando aliquem conceptum theoreticū vel practicū. Paludosō vero comparare ecōtra possumus eos, qui ob naturalem ingenii subtilitatem & promptitudinem de quois argumēto sublimes & varios texunt conceptus, sed nesciūt reuocare ad praxim, eo quod illis desit aqua deuotionis,

Ff 4 quam

quam tanti facit S. Bernardus, consulitque
ut sedulo ab omnibus quæratur. Vnde bene
dixit Christus de semine nato inter petras,
natum aruit, quia non habebat humorem.
Inter hos annumerari quoq; possunt, qui
olim quidem fuerunt fœcundi, sed sua cul-
pa, eo quod nimium se dediderint rerum
curiolarum contemplationi, steriles facti
sunt, de quibus Dauid locutus videtur, dum
*Psal. 106. ait. Terram fructiferam in saluginem a ma-
litia habitantum in ea.*

Diximus, solum quoque sterile reddi, ex
superuacanco humore: propterea quod in
eo semen vel suffocatur, vel languescit: cui
merito comparatur ii, qui plus æquo se ad-
dicunt huius seculi illecebris & recreatio-
nibus, *Et quorum Deus center est,* ut loqui-
tur Apostolus. In his enim semen diuinum
extinguitur. vnde de talibus ipse Deus in
Genesi dixit. *Non permanebit spiritus meu
in homine, quia caro est id est, carnalis, & in
carnis voluptatibus sepultus.*

De causis externis sterilitatis spirituali.

C A P. II.

HAs quoque causas inuestigabimus ex
causis sterilitatis temporalis. Et pos-
sunt reuocari ad tria capita principalia. Pri-
mum

0
irque
bene
etras,
orem.
, qui
acul-
erum
facti
; dum
ama-
di, ex
od in
t: eni
sead.
cato-
oqui-
inum
us in
meli
& in
alib.
s ex
pol-
Pri-
um

mum est, mala cultura, secundum est, vitiosum semen. Tertium defectus influxionum coelestium. Mala cultura soli in duobus cōsistit defectibus. Prior est, si negligenter aetetur & subigatur. Posterior, si non impinguetur simo De priore Salomon ita scribit.

Transiū per agrum pigri, & per vineam stul- ^{Prov. 24,}
ti, & ecce repleuerunt eam spicula & spina qua
forma loquendi indicauit negligentiam
culturæ, nam subiicit. Irruet super eum ege-
fus, sicut cursor, & super eum famæ, sicut vir
armatus. hic enim est effectus ignavi agricultor
ut obruatur, dum minime expectat,
inopia. Hęc verissimè dici possunt etiam de
pigro spirituali, quicunque enim in cursu
Christianæ pietatis, vel vitæ religiosæ deses
est, eum ex improviso destituere solet & cu-
piditas meditandi de rebus cœlestibus, &
desiderium omnis profectus spiritualis.

Potest fieri ut delicatus aliquis agricola
stercorandi agri sui laborem horreat, eo
quod fœdum teturumq; simi odorem ferre
nolit: haud secus nōnunquam euenit agricola spirituali, ut nempe multorum operum
bonorum, quoniam sensus parum oble-
stant, exercitationem deserat. De quo sic
loquitur B. Bernardus. *Annon stercora sunt
abominationes Ægyptiorum, quas immolamus*

<sup>Bern. ser.
2. de Petro
& Pante.</sup>

FF 5 Deo

Deo nostro? Ste ~~ora~~ planè ~~vitia~~ ad aspectum,
sed ad fructū ~~vitia~~. Non refugiat hanc fedi-
tatem, qui fecunditare desiderat, non vilesat
nobis ~~vitia~~ pretiosa, sed pretiosissimū the-
sauris ~~Egypti~~ Christi improprium. Nec igno-
rūsum etiam esse verbum increpatorum ver-
bum impropriū. Et quod, si non excusat ne-
fetas, ipsum quoq; dedebeat proferentem.

VENIAMVS ad defectus ex parte semi-
nis. Primus est, si non iaciatur in agro.

Secundus si iactum, illico tollatur ab au-
tibus.

Matt. 13. De quo Matthæus. Et Golucres cali co-
mederunt illud. Tertius, si nimis parum se-
minetur. Quartus, si vitiatū sit semen foris
pulchrum, intus corrosum vel vacuum, &
ideo ad germinandum impotens. Quintus
& vltimus sit, si semen noxiū suprasemi-
netur, ut zizania vel lolium. Quæ applican-
do ad institutum nostrum, dico, semen esse
rerum diuinarum notitiam. Hanc autem
in agrum animi nostri non coniicere, est
non teneri studio comparandi illam. Com-
parare autem illam, sed mox obliuioni tra-
dere, est perinde ac semen volucribus obli-
cere, vel seminare vitiatū. Comparare au-
tem ad captandam vanam gloriam est fa-
perbia. Ac deniq; superseminare zizania spi-
ritalia, est in sermonē inferre nugas, fabel.

las, no.

las, noua curiosa, quæ dum orationis tempore vna cum piis cogitationibus germinant, & exoriuntur, omnem fructum impediunt. Ac notatum dignum est a Christo vocari INIMICVM, qui zizania seminauit, dicens. *Inimicus homo hoc fecit, ut intelligamus pro inimicis habendos, qui vana & futile, curiosaq; colloquia inducunt.*

DENIQ. & ex defectu influxionum cœlestium, ut imbrium, frigoris, caloris ventorum agri boni, licet diligenter exculti, infœundi & steriles efficiuntur. *Influxiones hæ spiritualiter acceptæ sunt illustrations diuinæ intellectus, & motiones voluntatis.* Vbi notandum est influxus materiales cœlorum etiamsi ordinariè pendeant, a Deo, aliquando ob demerita nostra, ac imprimis ob negligētem diuinorum mandatorum obseruationem, nobis subtrahi.

Ita enim Deus ipse minatur in Leuitico. *Vi- Len. 26.*

Sitabo velociter in egestate & ardore, qui conficiat oculos vestros, & consumet animas vestras, frustra seritis sementem, qua ab hostibus deuorabitur, daboq; vobis cœlū desuper ferrenū, & terrā aneam, consumetur in cassum labor vester, non proferet terra gerumen suum. Quod autem hæc mala proueniant ex prævaricatione diuinæ legis expressit Moyses Deu. 28.

Quod

Quod si nolueris audire vocem Domini Dei
tus, Et facias omnia mandata eius, sit calum,
quod super te est a me, Et terra, quam calum
ferrea. Oet Dominus imbrem terrae pulue-
rem, Et de cælio descendat super te cinis, dona
conteraris. Vnde religiosi duo possunt acci-
pere documenta. Primum est, quod cum
habeant præter leges Dei omnibus fidel-
bus communes speciales quasdam a Fun-
datoribus suis acceptas, si eas non obser-
uent, eos timere debere hanc sterilitatem
orationis. Alterum est, obseruandas esse o-
mnes leges & regulas æque paruas ac ma-
gnas, quia dicit OMNIA. Itaq; quoties reli-
giosus deprehēdit se aridum in Meditatio-
nibus, sedulo examinare debet, an paruerit
omnibus regulis: si enim non paruerit, nō
huius mirari debet se ariditatem pati.

*De remedii præseruatiuis sterilitatis
spiritualis.*

C A P. III.

Lxx. 16. **S**VLVCA\$ narrat Dominum laudasse Gil-
licum iniquitatis, vel iniquum, eo quod
prudenter fecisset, & subiungit, quod est pro
nobis, quia filii homini seculi prudentiores sunt
filios Ihesus in generatione sua, indicans homi-
nes se.

nes seculares non degere vitam inconsideratè, sed impendètibus necessitatibus multo ante propicere. Iam si verum est, quod est verissimum, quæcunque scripta sunt, ad nostram utilitatè scripta esse, credere debemus *Rom. 15.*

Christum Dominum idcirco nobis proposuisse exemplum callidi illius villici, ut doceret nos vigilantes esse & prudētes in præcauendis necessitatibus antequam accidunt, & remedia quædam præseruatiua v-

surpemus, ne labamur in ariditatè aliquam spiritualem.

PRIMVM remedium respondens primè ariditatis causæ est, nullo modo credere ob difficultatem quæ initio Meditationum solet incidere, eam esse vnam ex illis, ob quas hoc sanctum exercitiū tandem à quibusdam deseritur. nam vt experientia constat, nulla ars, scientia, vel exercitium est, cuius principia non videātur difficultia, quæ tamen vsu paulatim euadunt facilia. Omitto, te, esto quod ex illis fores, confidere nihilominus debere in Deo, quippe *qui potens* *ſu*, vt idem B. Lucas habet, *de lapidisbus ſuſ*. *Luc. 4.* *ciare filios abraha*. hoc est cerebrum nostrum durum emollire ad meditandum, vt videmus in multis simplicibus & fœminis & rusticis hominibus factum. Et S. Joan. *Ioan. 6.* nes

nes dicit. *Et erunt omnes docibiles Dei.* Cum ergo Deus sit magister noster, potest quemlibet licet idiotam, hanc diuinam scienciam docere. *Immo* *S Thomas Aquinas* docet in simplicibus & mulieribus deuotio-

Tho. 22.
q. 82. a. 3.

nem magis abundare, quam in doctis, eo quod illi minus quam hi confidant suis vi-

ribus. *Quod & David mysticè prædixisse*

Psal. 106. videtur, dum ait. *Posuit desertum in stagna aquarum, & terrā sine aqua in exitus aquarum.* Et sequitur. *Et collocauit illuc efrisen-*

tes, & constituerunt ciuitatem habitationis, seminauerunt agros, & plantauerunt vineas. *& fecerunt fructum natiuitatis, id est,*

fructum ibi natum, & non aliunde impor-

tatum.

ALTERVM remedium pro ingeniosis tam ex primo, quam ex secundo genere, efficax erit, si norint facere bene, & curiositatis alas, aliarumque vanitatum demittere, ac se pirs deuotisque contemplationibus dedere: sic enim impetrabunt non sorem modo, sed etiā imbres magnos cœlestis deuotionis, quib. irrigata anima sanctorum cogitationum multitudinem germinabit. Atq; id eo poterunt sperare secundius, quo instantiis fortes diuinias in suis pre-

cibus pulsabunt, sicut Elias exorauit plu-

uiam

ut amingētem, qua terra perfusa fructuum
 copiā produxit. *Et rursum, inquit S. Iacob.*
Iac. 5.
 traxit, & cælum dedit pluviā, & terra dedit
 fructum suum. Nec debent despondere ani-
 mum, si sterilitati suæ per siccas & aridas
 speculationes occasionem dederint: nam &
 Elias causa siccitatis materialis extitit. *E-*
lias orauit, inquit idem Apostolus, Et non 3. Reg. 17.
 plueret super terram, & nō pluſt. Neq; etiam & 18.
 fastidio esse debet, vitium idem ex diutur-
 novis vanarum curiosarumque cogitatio-
 num esse inueteratum, quia & siccitas illa
 Elias diuturna fuit, cum durarit annos tres
 & meenses sex, cum videretur fieri non pos-
 sert attractis è terra siccissima vaporibus
 effunderetur de cælo pluuiā. Sed nec ideo
 desperare possunt de emendatione, quod
 toto pectore quondam se dederint isti va-
 nis speculationum secularium illecebris,
 quia & Elias toto pectore pro illa siccitate
 terræ Deum deprecatus est, ut geminatione
 illa significauit B. Iacobus, dicens. *Oratione*
orauit. Nec denique suam imperfectionem
 præter exere debent, vel profiteri se indi-
 gnos, qui exaudiantur, quia huic exceptio-
 ni dissentē videtur occurrere voluisse Aпо-
 stolus, cum ita præfatus est. *Elias homo erat*
similis nobis passibilis.

DENIQ.

Denique homines sensuales, & voluptatibus huius seculi addicti etiam antegressum remedium, si vitam emendare cogitent, usurpare debent. Deus enim non solum exsiccauit flumina, sed etiam mare teste Da-

Psal. 106. uide. Posuit flumina in desertum, & exitus a-
quarum in suum. Quanquam dubium non
est postulari a Deo in hac re ipsorum quoque
industriam, & cooperationem, cum dicat
Dauid ibidem. *Seminauerunt agros, & plan-
tauerunt vineas.* Quare cooperatio vicem
subit fossarum & sulcorum, per quos aqua
decurrant in mare. Volo dicere, tui munera
ris esse omnes defugere recreaciones, &
noxiorum conuentuum occasions. Nam
sicut ciborum lauditiae merito impedit
gustum rerum spiritualium. *Delicata enim*
est inquit B. Bernardus. *divina consolatio, &*
non datur admittenti alienam. Sic immoder-
ationis potus & cibus offuscat naturaliter
intellectum, ut contemplationi rerum di-
uinarum se dedere non possit. *Quotidiano-
e-
nime,* ait B. Leo, *dilectissimi experimento pro-
batur potus satietate aciem mentis obtundi,*
ciborum nimietate vigorem cordis hebetari. Et
mox hoc addit antidotum. *Quan-
us enim*
*sine anima nihil caro desideret, & inde ac-
cipit sensus, unde sumit & metus, etusdem m-*

*Leo serm.
3. de iuu-
nio,*

men est anima quadam sibi subdita negare
substantia, Et interiore iudicio ab inconuenientibus exteriora frenare, Et a corporeis cupiditatibus sapientia libera in aula mentis possit
diuina vacare sapientia, Sibi omni strepitu terrenarum silentie curarum in meditationibus
sanctis, Et in deliciis latetur aeternis.

*De remediis contra causas externas
sterilitatis spiritualis.*

C A P. IV.

DIXIMVS negligentem soli culturam in
duobus sitam, nempe, quod non arare-
tur, & impinguaretur. Remedium ergo su-
memus ex similitudine diligentis culturæ.
Qui enim diligenter agrum colit, primum
solet euellere spinas, & stirpes inviles, de-
inde eicere lapides, qui labores impediunt,
ac demum aratro proscindere. Ut igitur ad
rem veniamus, id in primo remedio, & se-
quentibus ageamus, ut varias virtutes mon-
stremus homini spirituali necessarias ad re-
cte meditandum. Euulso itaq; illa spina-
rū ex agro, indicat mortificandas nobis esse
animi perturbationes. Christus enim apud
Mattheum declarauit amorem esse spinam

G g semen

Matt. 13. semen diuinum suffocantem. Aliud, inquit, cecidit inter spinas, & orta suffocauerunt illud. Eiectio autem lapidum docet nos, habitus prauos & inueteratos esse deponendos. In aranda terra vero tria interuenient notarione imitationeq; digna. Primum est, quod frustum terrae aratro proscissum, separetur a reliqua terra. Quia separatione indicatur, non posse fertilem reddi anima nostrae campum per orationem, nisi ab amore rerum terrenarum sit auulsa. Alterum est, quod aratione superficies terrae superior fiat inferior, ut indicetur, proficere in virtute eupientem debere se totum tradere virtuti obedientiæ, sic ut superioris voluntas semper emineat, ipsius autem voluntas ordinariæ sit inferior & subiecta. Tertium est, quod si post arationem frustum aliquod terræ & quo grandius supersit, id agricola comminuat, ut indicetur oranti procurandum, ut cor habeat contritum & humiliatum, secundum illud Psalmi. *Cor contritum & humiliatum*

Psal. 50.
Eccle 35. *Deus non despices. Et Ecclesiast. Oratio humiliantis se penetrat cælum.*

VENIAMVS ad stercorationem agrispi-
ritualem, de qua sic loquitur B. Bernardus,
Bern. ser. 2. de Petro & Paulo. *Stercora plane vestia ad aspectum, sed ad frumentum vestia. Non refugiat hæc fæditatem, qui faciunt*

secunditatem desiderat siquidem ex deformi-
tate acerum, qui portatur in agrum for-
mosus surgit acerum manipulorum, qui re-
portabitur ex agro. propterea non vilescat ho-
bustitas preiosa, sed preciosiorum cunctis rhe-
sauris Egypti Christi paupertatem astinat.
Hæc de paupertate. Addit deinde de repre-
hensionibus. *An non impinguatur, qui incre-
patuſ benignè accipit, mansuētē respondet, li-
benter emendare conatur?* Hac sane salubris
ſecunda impinguatio est, *Et corripiat me
iustus in misericordia.* Deinde pergit inuchi
in ignauos & proteruos. Sed quid agimus, in-
quiens, *quod hoc simo videmus aliquos lapi-
dari & indurari.* Hinc namq; scriptum est. de
ſereore boum lapidabitur piger. Solent quoq; Eccle. 22.
rustici impinguare terram stipulis post de-
mellatas segetes relictis, eas in terram defo-
diendo, quæ quia intus vacuæ sunt, signifi-
cant nos vacuos esse debere cogitationibus
& cupiditatibus rerum terrenarū, si velimus
impinguare agrum animæ nostræ. Imò cō-
ſueuerūt & vtiles herbas eodē modo subige-
re in agris, vt fabarū, aliorumq; leguminū,
qua re monemur etiā licita quædā aliquan-
do abſcindēda, vt rectè meditari possimus.

RESTAT ut tranſeamus ad remedia con-
tra yitum ſeminis yſurpāda. Semen autem

Gg 2 dixi

468 INSTRVCT. DE MODO

diximus esse notitiam, quam habemus ex
scientiis, naturali, morali, vel Theologica,
vel acquirimus librorum spiritualium le-
ctione, vel piorum sermonum, exhortatio-
num ue auscultatione, aliisque modis. De
quibus omnibus dico primo. sicut dum se-
mentis facienda est, optimum queritur fru-
mentum, sic vita spiritualis scopum esse de-
bere, ut ad maximam eius perfectionem
contendatur, & non cogitetur satis esse, in
infimo eius gradu persistere. vel etiam con-
uenire, si indifferentium rerum notitiam
non refugiamus, ut rerum bellicarū, digla-
diationum, venationum, aliarumq; id ge-
nus, cogitando, quod tandem & illa ad pium
finem conuertere velimus. Qua ratione si-
miles profecto essemus iis, qui licet alia &
coepas non comedunt nisi bene conditas &
coctas, tamen postea tetrum odorem exha-
iant, hoc est, meditaremur quidem piè, sed
non sine multis distractionibus. Secundo,
seminis loco habere debemus tantum res
merè spiritales, non permixtas vanis & cu-
riosis, quæ sunt instar lolii. Tertio, debet &
scopus nobis propositus esse spiritualis ab
omni vanitate alienus. Vnde B. Bernardus
in Cantica ita scribit. *Sunt qui scire volunt*
eo fine tantum, Et sciant, Et turpis curiositas
est, Et

Bern. ser.
38.

est, & sunt qui scire volunt, & sciantur ipse, & turpis vanitas est. Denique caue, tanquam ignem, ne rerum spiritualium exercitia pro reludicra & parui momenti habeas, aut ridiculè & iocose de iis loquaris, id enim esset verbum Dei profanare, sanctaque exercitamenta pietatis non modo infructuosa, sed etiam animæ tuæ damnoſa reddere.

POSTREMO pro remedio defectus cœlestium influxionum respondeo. Quemadmodum diximus causam defectionis esse, quod mandata Dei non prætentur, in religiosis verò quod regularum obſtruatio negligatur, sic optimum remedium ad obtinendas diuinas inspirationes, & peculiaria auxilia, esse ipsam legum & diuinarum & humanarū obſeruationem. Ita enim Deus ore suo promisit in Leuitico. *Dabo vobis plus* Lsu. 26. *uiam temporibus suis, & terra gignet germen suum & pomis arbores replebuntur.* hoc est, intellectus ornabitur cogitationibus cœlestibus, & voluntas sanctis desideriis. Vbi nota quæſo fertilitatis magnitudinem. Apprehendet, inquit, messium tritura *Vindemiam* & *Vindemia* occupabit fermentum. q. d. tantam fore copiam frumenti, ut messis duratura sit usq; ad vindemiam, & vindemia usq; ad fermentum. Sed obſeruanda sunt duo Deut. 28.

Gg 3 pacta,

Dev. 28. pacta, quæ Deus ratione promissionum suarum nobiscum iniit. Si mandata inquit mea custodieris, Et in preceptu meu ambulaueritis. hoc est. promitto vobis me abundantiam illam vobis concessum, si non solum meis legibus parere cooperitis, sed etiam in earum obseruatione perseveraueritis, & progressum feceritis, id enim significat verbum ambulaueritis.

Exercitia usurpata tempore aridatis.

C A P. V.

PRIMVM est, crebrius uti inter meditandum applicatione sensuum. In ea enim breues discursus sufficient, & res sensibiles istæ viam aperiunt, & dirigunt ad illa panga. Sed memineris, tunc id tibi licet tantum, quando omnes supradictos meditandi modos probaueris, qui nō facile sunt deserendi.

SECUNDVM est, usurpare Colloquia, & discursus varios, ut dictum est alibi, quia maximum valde inflammare solent & excitare, ac inter cætera posses cum Davide dicere, illud Psalmi 135. *Anima mea, sicut terra sine aqua, & si quæ sunt similia, ab ipsa siccitate occasionem capiendo.*

TIR.

0
0num
nquit
mbu-
abua-
inon
sed-
acti-
gnifi.

TERTIVM sit, non festinanter, sed cun-
at abunde legere pium aliquem librum,
quem maxime probes, & cum occurserit
consideratio aliqua, gradum figere, donec
arideat: ubi cessarit, lectionem repetere.
& dum gustus aliquis se offert, commorari
tantisper, donec tempus meditandi efflu-
xeat.

Quartum esse poterit, quod usurpauit
P. FRANCISCVS Borgia, sigillatim au-
tem die omnibus Sanctis sacro in singulas
horas. Nimis imaginabere te conscen-
disse in coelum, & inter visendū spiritusbea-
tos, posces aliquam eleemozynam, princi-
pio facto à S. Trinitate, antequam cum se-
niorib. in Apocalypsi prostratus adoratio-
nis causa ad quamq; personā oratiunculam
aliquā institues, si scias, & si nescias, modo
quo ipse poteris optimo postulare poteris
gratiam pro præsenti tua necessitate ipsius
attributis congruentē. Verbi causa à Patre
æterno, ut compleat memoriam tuam piis
conceptionib. ad meditationē locupletādā.
A verbo æterno, ut instruat intellectum ad
excogitandū res idoneas, & easdē penetrā-
dum, sicut fecit Apostolis, quando, ut habet
Lucas, aperuit illi sensum, ut intelligeret scri-
pturam. A spiritu sancto verò, ut cor tuum

Gg 4 sancto

sancto amore accendar quo semen diuinum
bonarum cogitationum, sanctorumque de-
sideriorum in Meditatione suscepsum fo-
uere possis, ut vberem fructum proferat.

Adire dehinc poteris thronum B. Virgi-
nis, Dei Matris, precarique; ut persuam fœcu-
ditatem corporalem dignetur tibi impe-
trare fœcunditatem spiritualem, Orabis &
Seraphinos, ut tibi impetrant inflatum
amorem in Deum.

Cherubinos, ut obtineant rerum diuina-
rum cognitionem.

Thronos, firmitudinem, ut sis constans in
obedientia.

Dominatus, ut te gubernent iuxta Do-
mini voluntatem.

Principatus, ut te defendant.

Virtutes, ut doceant.

Potestates, ut a periculis liberent.

Archangelos, ut te adiuuent.

Angelos, ut te custodiant.

Patriarchas, ut constatiam, quam ofte-
derunt in expectando Messia, impe-
trent, & stabilitatem in exercitatio-
ne bonorum operum.

Prophetas, ut lumen obtineas praecauen-
di omnia pericula.

Apostoli

MEDITANDI PARS III. 473

Apostolos, velut *Pastores*, vt tui, ouis suæ, curam gerant.

Martyres, vt impetrant fortitudinem animi in patiendo pro Christo.

Confessores, vt contemnere mundum, & carnem mortificare queas, sicut illi fecerunt.

Doctores, vt obtineas lumen cognoscendi legis suæ arcana, & robur ad eam obseruandam.

Virgines, deniq; & *Viduas*, vt impetrant puritatem cordis, & diligētiam qua dulcissimum suum sponsum Christum quæsierunt.

SEXTVM sit, vt tu econtra aliis eleemosynam porrigas in hunc modum.

Primo, percurres omnes status necessitate aliqua laborantium, incipiendo ab animabus Purgatorii. Deinde transibis ad eos qui proximi sunt morti, vel in manibus infideliū. Tum ad existentes in peccato mortali, vel incarcерatos. Tum ad ægros, nauigantes, & alios id genus, orabisq; pro quolibet ynicam Dominicam orationem, & Salutationem angelicam, vel alias preces, prout libebit. Deinde excurres per ordinēs Ecclesiasticos, initio sumpto à Papa, per Cardinales, Episcopos, clerū, & quamq;

Gg s religio-

religionem, optando illis abundantia Spiritus sancti, vtq; primum ipsi in se sint sancti, tum vero sua sancta conuersatione, & prædicatione iuuent ad sanctificationem aliorum. Tertio idem poteris facere per Principes seculares, & Ecclesiam sanctam imitando primum Deo commendare Imperatorem, tum singulos Reges Christianos aliosq; Principes, Republicas, Magistratus, Iustitiae vindices, vnicuiq; optando que officio eius conueniunt. Pro proprio autem Principe vel Domino peculiarem semper institues orationem.

S E P T I M U M sit, singillatim discurrere per Christi crucifixi membra, inchoando a capite, tum pergere ad oculos, aures, &c. Salutando illa, illis preculis, quarum mentionem **S. Bernardus**, & **S. Bonaventura**, vel si earum gnarus non sis, vna oratione Dominicana, agendo illis gratias pro bonis operibus per ea præstitis, afflictionibusque perpestis.

P O S T R E M U M sit, incumbere Orationi vocali cum sequentibus conditionibus. Prima, vt si memoria illam teneas, ores oculis in imaginem aliquam vel in cœlum defixis. Secundo, vt pronunties verba lentè, sic ut respiratio vna intercedat; v.c. postquam

dixi

dixeris, *Pater noster*, vna respiratione interiecta, dic, *Quies in cæli*. & sic deinceps comitante semper attentione intellectus ad verborum significatum. Quæ si cogitationibus alienis obrepentibus turberur, conuenit ea tam clare proferre, ut ipse auribus percipias. Cum enim anima intæta esse debat & attentioni recitationis, & auditio- ni, fiat ut dictæ cogitationes dissipentur. Si vero orationes, quas es dicturus, memoræ infixas non habeas, sed ex libro sint legen- dæ, eandem rationem & modum te- nebis, ut si legas Horas Canonicas.

TRACTA-